

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.08.2021

Pan
Piotr Urbaniak
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
w Częstochowie
ul. Karola Szymanowskiego 15
42-200 Częstochowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę uprawnionym podmiotom wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie ¹ , ul. Karola Szymanowskiego 15 42-200 Częstochowa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Urbaniak, Dyrektor Urzędu, od 1 lutego 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Joanna Paliga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/15/2021 z 18 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Urząd dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę wsparcia, o którym mowa w art. 15zzc – art. 15zzda ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ³ .
Zakres kontroli	Kontrolą objęto działania Urzędu związane z udzielaniem i umarzeniem bezzwrotnych pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców i działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych lub podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego ⁴ oraz działania związane z udzielaniem dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników. Podstawą sformułowania oceny były ustalenia kontrolne dotyczące przyznania i rozliczenia środków ww. dotacji. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego.</i>

¹ Dalej: Urząd lub PUP.

² Dz.U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

³ Dz.U. poz. 1842, ze zm., dalej: ustawa o COVID-19.

⁴ Tj. podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz.1057, ze zm.).

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Urząd dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę wsparcia, o którym mowa w art. 15zzc – art. 15zzda ustawy o COVID-19.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Środki dotacji celowej z Funduszu Pracy PUP wykorzystał zgodnie z przeznaczeniem. W Urzędzie zapewniono prawidłową weryfikację uprawnień wnioskodawców do skorzystania z wsparcia oraz uprawnień do umorzenia pożyczki.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Pożyczka bezzwrotna na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy

Opis stanu
faktycznego

W 2020 r. na udzielenie pożyczek bezzwrotnych na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art. 15zzd ustawy o COVID-19) PUP otrzymał ze środków Funduszu Pracy 89 213,0 tys. zł, z czego na dzień 31 grudnia 2020 r. wykorzystał 89 210,9 tys. zł⁶.

(akta kontroli str. 16-18)

W 2020 r. do PUP wpłynęło 18 639 wniosków o pożyczkę, z tego 9091 w formie elektronicznej i 9548 – w formie papierowej (zapewniono możliwość składania wniosków w siedzibie Urzędu oraz w Gminnym Centrum Pracy w Koniecpolu do skrzynki podawczej). Do końca roku rozpatrzono 18 534 (99,4%) wniosków, z tego 653 (3,5%) negatywnie oraz 17 881 (96,5%) pozytywnie i z wnioskodawcami zawarto umowy pożyczki, a 105 pozostawało na dzień 31 grudnia 2020 r. bez rozpatrzenia⁷.

W 2020 r. podpisano umowy pożyczki o wartości 89 386,5 tys. zł, z czego na dzień 31 grudnia 2020 wypłacono 89 226,5 tys. zł. Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej wyjaśniła, że nie wypłacono wszystkich pożyczek do końca 2020 r., gdyż część umów zawarto w ostatnich dniach roku. Na dzień 31 grudnia 2020 r. saldo zobowiązań z tytułu umów pożyczki wyniosło 10,0 tys. zł (kwota niezrealizowanych przelewów z powodu podania we wnioskach o pożyczkę błędnego numeru rachunku bankowego).

(akta kontroli str. 42-43, 47)

Do PUP nie wpłynęły skargi na opóźnienia w rozpatrywaniu wniosków o pożyczkę, ani na opóźnienia w przekazaniu środków.

(akta kontroli str. 3-4)

W celu sprawdzenia spełnienia przez pożyczkobiorców warunku umorzenia pożyczki określonego w art. 15zzd ust. 7 ustawy o COVID-19, tj. prowadzenia działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki, w Urzędzie wykorzystywano funkcję weryfikacji wniosków do umorzeń dostępną

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Kwota wypłacona pomniejszona o zwroty pożyczek.

⁷ Według danych przekazanych przez PUP. W kategorii wniosków pozostających bez rozpatrzenia PUP uwzględnił (oprócz wniosków wymagających rozpatrzenia) wnioski pozostawione bez rozpatrzenia (np. z powodu niezuzupełnienia braków we wniosku).

w systemie informatycznym dla publicznych służb zatrudnienia SyriuszStd⁸. Poprawność weryfikacji sprawdzano wykorzystując dane uzyskane z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej⁹ lub Krajowego Rejestru Sądowego¹⁰. Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że z powodów ekonomicznych zawiadomienie o umorzeniu pożyczki było wysyłane tylko na wniosek pożyczkobiorcy (informacje o zasadach umorzenia pożyczki zamieszczono na stronie internetowej <https://czestochowa.praca.gov.pl/>).

(akta kontroli str. 47)

Do 31 grudnia 2020 r. zweryfikowano spełnienie warunku umorzenia pożyczki w 17 721 przypadkach (100,0% umów pożyczki zawartych do końca sierpnia 2020 r.¹¹), z tego w 17 694 (99,8%) – pożyczki umorzono (na łączną kwotę 88 431,5 tys. zł), a w 27 (0,2%) – stwierdzono, że nie został spełniony ten warunek.

W wyniku badania 16 (59,3%) dobranych celowo umów, których weryfikacja wykazała niespełnienie warunku umorzenia pożyczki, ustalono, że PUP przesłał pożyczkobiorcom harmonogramy spłaty pożyczki od pięciu do 24 dni po dokonaniu weryfikacji (średnio po 11 dniach). W harmonogramach uwzględniono oprocentowanie pożyczki w wysokości określonej w art. 15 zzd ust. 4 ustawy o COVID-19.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. należności z tytułu udzielonych pożyczek wyniosły 789,4 tys. zł, w tym zaległości – 9,4 tys. zł, a środki wpłacone z tytułu pożyczek podlegających zwrotowi – 15,6 tys. zł.

Zaległości te dotyczyły dziewięciu pożyczkobiorców, z których jeden uregulował część zobowiązania (1,1 tys. zł) do końca stycznia 2021 r. Jak wyjaśniła Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej, w przypadku nieuregulowania zobowiązania, pracownik Urzędu kontaktował się z pożyczkobiorcą telefonicznie w celu przypomnienia o konieczności spłaty pożyczki.

(akta kontroli str. 42-43, 46, 95-169)

W wyniku badania próby 10 (1,5%) wniosków o pożyczkę rozpatrzonych negatywnie¹² ustalono, że:

- w ośmiu przypadkach wnioski zostały rozpatrzone przed upływem 30 dni, a w dwóch przypadkach od wpływu wniosku do jego rozpatrzenia upłynęło 35 i 49 dni;
- w każdym przypadku wnioskodawca został niezwłocznie powiadomiony o negatywnym rozpatrzeniu wniosku;
- we wszystkich przypadkach negatywne rozpatrzenie wniosku było uzasadnione i wynikało przede wszystkim ze złożenia wniosku przez podmiot nieuprawniony do otrzymania pożyczki.

(akta kontroli str. 57)

W wyniku badania 10 (9,5%) wniosków, które (według danych z systemu informatycznego SYRIUSZ) były nierozpatrzone na dzień 31 grudnia 2020 r.¹³, ustalono, że:

⁸ Dalej: system informatyczny SYRIUSZ.

⁹ Dalej: CEIDG.

¹⁰ Dalej: KRS.

¹¹ Do końca sierpnia 2020 r. zawarto 17 670 umów pożyczki.

¹² Dobór celowy.

¹³ Pięć dobranych losowo z końca 2020 r. i pięciu – celowo z okresu od kwietnia do lipca 2020 r.

- w czterech przypadkach wnioski zostały złożone w okresie od 9 do 18 grudnia 2020 r. i wymagały uzupełnienia, a Urząd rozstrzygnął sprawy w styczniu i lutym 2021 r.;
- w czterech przypadkach wnioskodawcy nie uzupełnili braków we wnioskach lub wycofali wnioski albo uzyskali dofinansowanie już wcześniej.

(akta kontroli str. 53, 59)

NIK zauważa, że wnioski, odnośnie których nie udzielono pożyczki z tych samych powodów (np. gdy wniosek został złożony przez podmiot nieuprawniony) były niejednolicie ujmowane w systemie informatycznym SYRIUSZ, tj. jako wnioski rozpatrzone negatywnie lub jako wnioski nierozpatrzone.

(akta kontroli str. 47, 58-59, 171-172, 213-214)

W wyniku badania próby 40 (0,2%) wniosków o pożyczkę rozpatrzonych pozytywnie¹⁴, w tym 20 w formie papierowej, na łączną kwotę 200,0 tys. zł (0,2% środków wypłaconych w 2020 r. z tytułu pożyczek udzielonych w 2020 r. na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19), ustalono, że:

- złożenie wniosków w formie papierowej wynikało z decyzji wnioskodawców;
- 30 wniosków rozpatrzono po upływie od czterech do 26 dni, a 10 wniosków – od 35 do 39 dni;
- spełnienie kryteriów określonych w art. 15zzd ust. 1 ustawy o COVID-19 (posiadanie statusu mikroprzedsiębiorcy, prowadzenie działalności przed 1 kwietnia 2020 r.) weryfikowano za pomocą rejestrów CEIDG, KRS i REGON (weryfikację udokumentowano wydrukami z rejestrów) oraz w oparciu o oświadczenia złożone przez wnioskodawców;
- we wszystkich przypadkach wypłata pożyczki nastąpiła w ciągu dwóch dni roboczych od dnia zawarcia umowy;
- wszystkie wnioski zostały zweryfikowane pod względem spełnienia przez pożyczkobiorcę warunku umorzenia pożyczki, określonego w art. 15zzd ust. 7 ustawy o COVID-19, od jednego do czterech dni po upływie trzech miesięcy od daty zawarcia umowy pożyczki. We wszystkich badanych przypadkach pożyczkobiorcy spełnili warunek umorzenia pożyczki.

Z wyjaśnień¹⁵ Dyrektora Urzędu wynikało, że wnioski były rozpatrywane powyżej 30 dni, z uwagi na:

- dużą liczbę złożonych wniosków (do końca 2020 r. w Urzędzie rozpatrzono 21,7 tys. wniosków);
- część wniosków była obciążona błędami, co skutkowało wzywaniem wnioskodawców do ich usunięcia, a kontakt z wnioskodawcami był bardzo utrudniony. Część korespondencji mailowej pozostawała bez odpowiedzi, linie telefoniczne były obciążone (gdyż przedsiębiorcy pozyskiwali informacje na temat realizowanych form wsparcia oraz sposobu wypełniania wniosków), a ostateczną formą kontaktu były wezwania w formie pisemnej;
- ograniczenia dostępnych zasobów kadrowych wynikające z przebywania na zwolnieniu lekarskim i kwarantannie, jak również na zasiłku opiekuńczym, z powodu zamknięcia placówek do których uczęszczały dzieci pracowników Urzędu;

¹⁴ Dobór celowy.

¹⁵ Dotyczących wszystkich badanych rodzajów wsparcia.

- liczne zmiany w drukach wniosków oraz załącznikach, jakich dokonywało Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, powodujące konieczność wzywania wnioskodawców do korekty złożonych dokumentów;
- konieczności uzupełnienia złożonych wniosków oraz zawartych umów o oświadczenie, że przedsiębiorcy nie naruszyli ograniczeń, nakazów i zakazów w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, ustanowionych w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii¹⁶.

(akta kontroli str. 57, 60-63)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Pożyczka bezzwrotna na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej lub podmiotu prowadzącego działalność pożytku publicznego

Opis stanu
faktycznego

W 2020 r. na udzielenie pożyczek bezzwrotnych na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej lub podmiotowi prowadzącemu działalność pożytku publicznego (art. 15zzda ustawy o COVID-19) oraz na udzielenie wsparcia nieobjętego niniejszą kontrolą (art. 15zze² ustawy o COVID-19) Urząd otrzymał ze środków Funduszu Pracy 2500,0 tys. zł, z czego na dzień 31 grudnia 2020 r. na realizację pierwszego z ww. zadań wykorzystał 465,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 16-19)

W 2020 r. do PUP wpłynęło 149 wniosków o pożyczkę, z tego 76 w formie elektronicznej i 71 – w formie papierowej. Do końca roku rozpatrzono 141 (94,6%) wniosków, z tego sześć (4,3%) negatywnie oraz 135 (95,7%) pozytywnie i z wnioskodawcami zawarto umowy pożyczki, a osiem pozostawało na dzień 31 grudnia 2020 r. bez rozpatrzenia¹⁷.

Urząd wypłacił wszystkie pożyczki wynikające z zawartych w 2020 r. umów. Na dzień 31 grudnia 2020 r. saldo zobowiązań z tytułu umów pożyczki wyniosło 0,5 tys. zł (kwota niezrealizowanego przelewu z powodu podania we wniosku o pożyczkę błędnego numeru rachunku bankowego).

Do PUP nie wpłynęły skargi na opóźnienia w rozpatrywaniu wniosków o pożyczkę, ani na opóźnienia w przekazaniu środków.

Sprawdzenie spełnienia przez pożyczkobiorców warunku umorzenia pożyczki określonego w art. 15 zзда ust. 7 ustawy o COVID-19, tj. prowadzenia działalności przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki, odbywało się w sposób opisany powyżej w pkt 1.

Do 31 grudnia 2020 r. zweryfikowano spełnienie warunku umorzenia pożyczki w 68 przypadkach (100,0% umów pożyczki zawartych do końca sierpnia 2020 r.),

¹⁶ Określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46a i 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U z 2020 r. poz. 1845, ze zm.).

¹⁷ Według danych przekazanych przez PUP. W kategorii wniosków pozostających bez rozpatrzenia PUP uwzględnił wnioski pozostawione bez rozpatrzenia (np. z powodu nieuzupełnienia braków we wniosku lub wycofania wniosku przez wnioskodawcę).

z tego w 66 (97,1%) – pożyczki umorzono (na łączną kwotę 213,2 tys. zł), a w dwóch (2,9%) – stwierdzono, że nie został spełniony ten warunek.

(akta kontroli str. 3-4, 43-44, 47)

Na dzień 31 grudnia 2020 r. należności z tytułu udzielonych pożyczek wyniosły 252,6 tys. zł. W 2020 r. nie przypadał termin zapłaty żadnej raty pożyczki (w związku z powyższym nie wystąpiły zaległości i wpłaty z tytułu pożyczek podlegających zwrotowi).

(akta kontroli str. 46)

W wyniku badania próby 40 (28,4%) wniosków o pożyczkę rozpatrzonych pozytywnie¹⁸, w tym 20 w formie papierowej, na łączną kwotę 157,4 tys. zł (33,8% środków wypłaconych w 2020 r. z tytułu pożyczek udzielonych na podstawie art. 15zzda ustawy o COVID-19), ustalono, że:

- złożenie wniosków w formie papierowej wynikało z decyzji wnioskodawców;
- 26 wniosków rozpatrzono przed upływem 30 dni, a 14 wniosków po upływie od 34 do 156 dni¹⁹ (okoliczności wpływające na rozpatrywanie wniosków w czasie dłuższym niż 30 dni przedstawiono w pkt 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego);
- spełnienie kryteriów określonych w art. 15zzda ust. 1 ustawy o COVID-19 (posiadanie statusu organizacji pozarządowej lub podmiotu prowadzącego działalność pożytku publicznego, prowadzenie działalności przed 1 kwietnia 2020 r.) weryfikowano za pomocą rejestrów CEIDG, KRS i REGON (weryfikację udokumentowano wydrukami z rejestrów). Spełnienie kryteriów określonych w art. 15zzda ust. 3 ustawy o COVID-19 (nieprzekroczenie kwotowego limitu przychodów w poprzednim roku bilansowym oraz procentowego limitu wnioskowanej kwoty pożyczki) weryfikowano w oparciu o oświadczenie o wysokości łącznych przychodów osiągniętych w poprzednim roku bilansowym, wymagane od wnioskodawcy na podstawie powyższego przepisu. W przypadku wniosków składanych przez parafie (pięć przypadków) w PUP uznano, że są one podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i nie weryfikowano statutów lub innych dokumentów określających cele ich działalności;
- we wszystkich przypadkach wypłata pożyczki nastąpiła w ciągu dwóch dni roboczych od dnia zawarcia umowy;
- wszystkie wnioski zostały zweryfikowane pod względem spełnienia przez pożyczkobiorcę warunku umorzenia pożyczki, określonego w art. 15 zdda ust. 7 ustawy o COVID-19, do pięciu dni po upływie trzech miesięcy od daty zawarcia umowy pożyczki. We wszystkich zbadanych przypadkach pożyczkobiorcy spełnili warunek umorzenia pożyczki.

(akta kontroli str. 170, 173-174)

W wyniku badania sześciu (100,0%) wniosków o pożyczkę rozpatrzonych (według danych z systemu informatycznego SYRIUSZ) negatywnie, ustalono, że:

- w pięciu przypadkach wnioski rozpatrzono od 23 do 48 dni od ich złożenia (okoliczności wpływające na rozpatrywanie wniosków w czasie dłuższym niż 30 dni przedstawiono w pkt 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego),

¹⁸ Dobór celowy.

¹⁹ Co w każdym zbadanym przypadku wynikało m.in. z konieczności poprawienia/uzupełnienia wniosku.

wnioskodawcy zostali niezwłocznie powiadomieni o negatywnym rozpatrzeniu wniosku i rozstrzygnięcie to było uzasadnione, gdyż wystąpiły takie okoliczności jak złożenie wniosku przez podmiot nieuprawniony lub kwota objęta wnioskiem była wyższa niż 10,0% przychodu osiągniętego w 2019 r. (zgodnie z art. 15zzda ust. 3 zdanie 2 ustawy o COVID-19, wysokość pożyczki nie może przekroczyć 10,0% przychodów w poprzednim roku bilansowym);

- w jednym przypadku wniosek, na skutek omyłkowego dwukrotnego zaewidencjonowania, występował w systemie informatycznym SYRIUSZ jako rozpatrzony pozytywnie i negatywnie.

(akta kontroli str. 171)

W wyniku badania ośmiu (100,0%) wniosków²⁰, które (według danych z systemu informatycznego SYRIUSZ) były nierozpatrzone na dzień 31 grudnia 2020 r.²¹, ustalono, że:

- w pięciu przypadkach wnioskodawcy nie uzupełnili braków we wnioskach lub wycofali wnioski albo byli nieuprawnieni do otrzymania pożyczki;
- w jednym przypadku do Urzędu wpłynęło zawiadomienie z Policji o prawdopodobnej próbie wyłudzenia środków;
- w jednym przypadku złożono dwa wnioski i jeden z nich pozostał bez rozpatrzenia;
- w jednym przypadku wniosek figurował jako nierozpatrzony z powodu omyłki pracownika Urzędu.

(akta kontroli str. 171-172)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników

Opis stanu
faktycznego

W 2020 r. na dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników (art. 15zzc ustawy o COVID-19) oraz na udzielenie wsparcia nieobjętego niniejszą kontrolą (art. 15zzb i art. 15zze ustawy o COVID-19) Urząd otrzymał ze środków Funduszu Pracy 61 787,0 tys. zł, z czego na dzień 31 grudnia 2020 r. na realizację pierwszego z ww. zadań wykorzystał 13 099,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 16-19)

W 2020 r. do PUP wpłynęło 2911 wniosków o przyznanie dofinansowania, z tego 1634 w formie elektronicznej i 1277 – w formie papierowej. Do końca roku rozpatrzono 2765 (95,0%) wniosków, z tego 218 (7,9%) negatywnie oraz 2547 (92,1%) pozytywnie i z wnioskodawcami zawarto umowy pożyczki, a 146 pozostawało na dzień 31 grudnia 2020 r. bez rozpatrzenia²².

²⁰ Złożonych w okresie od 7 lipca do 10 października 2020 r.

²¹ Czterech dobranych losowo z dwóch ostatnich miesięcy 2020 r. i sześciu – celowo z okresu od kwietnia do października 2020 r.

²² Według danych przekazanych przez PUP. W kategorii wniosków pozostających bez rozpatrzenia PUP uwzględnił m.in. wnioski pozostawione bez rozpatrzenia (np. z powodu niezuzupełnienia braków we wniosku lub wycofania wniosku przez wnioskodawcę albo w sytuacji śmierci wnioskodawcy).

W 2020 r. podpisano umowy pożyczki o wartości 13 175,2 tys. zł, z czego na dzień 31 grudnia 2020 wypłacono 13 099,7 tys. zł²³. Na dzień 31 grudnia 2020 r. Urząd nie posiadał zobowiązań z tytułu umów pożyczki.

(akta kontroli str. 44-45)

Do PUP nie wpłynęły skargi na opóźnienia w rozpatrywaniu wniosków o przyznanie dofinansowania.

(akta kontroli str. 3-4)

W celu sprawdzenia spełnienia wymogu określonego w art. 15zcc ust. 6 ustawy o COVID-19, tj. prowadzenia działalności gospodarczej przez okres, na który przyznane zostało dofinansowanie, w Urzędzie przed dokonaniem wypłaty poszczególnych transz dokonywano sprawdzenia czy przedsiębiorca nie zawiesił działalności w okresie, na który wnioskował o wsparcie²⁴.

Weryfikacji przestrzegania zakazu określonego w art. 15zcc ust. 10 ustawy o COVID-19, tj. zakazu przyznania dofinansowania w części, w której te same koszty prowadzenia działalności gospodarczej zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych dokonywano w Urzędzie w oparciu o stosowne oświadczenie przedsiębiorcy załączone do wniosku o przyznanie dofinansowania.

(akta kontroli str. 212)

W czterech przypadkach w wyniku weryfikacji stwierdzono okoliczności zobowiązujące do zwrotu środków w łącznej kwocie 21,1 tys. zł i do przedsiębiorców skierowano stosowne wezwania. W trzech przypadkach dofinansowanie zostało w całości zwrócone (w tym w jednym przypadku wraz z odsetkami z tytułu nieterminowego zwrotu). W jednym przypadku (5,5 tys. zł) przedsiębiorca odwołał się od wezwania, a Urząd podtrzymał swoje stanowisko.

(akta kontroli str. 253-367)

W wyniku badania próby 40 (1,6%) wniosków o przyznanie dofinansowania rozpatrzonych pozytywnie²⁵, w tym 20 w formie papierowej, na łączną kwotę 216,3 tys. zł (1,7% wypłaconego w 2020 r. dofinansowania na podstawie art. 15zcc ustawy o COVID-19), ustalono, że:

- złożenie wniosków w formie papierowej wynikało z decyzji wnioskodawców;
- 10 wniosków rozpatrzono do 30 dni, a 30 wniosków po upływie od 32 do 85 dni (okoliczności wpływające na rozpatrywanie wniosków w czasie dłuższym niż 30 dni przedstawiono w pkt 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego);
- za pomocą elektronicznego rejestru CEIDG sprawdzano czy przedsiębiorcy nie mieli zawieszonyj działalności gospodarczej w okresie, na który wnioskowali o wsparcie (weryfikację udokumentowano wydrukami z rejestru). Spełnienie kryteriów określonych w art. 15zcc ust. 1-3 ustawy o COVID-19 (niezatrudnianie pracowników, odpowiedni spadek obrotów w dwóch kolejnych miesiącach w porównaniu do analogicznego okresu w 2019 r.) weryfikowano w oparciu o stosowne oświadczenia zawarte we wnioskach;

²³ Co wynikało z przyjętego sposobu wypłaty środków, tj. po upływie miesiąca, na który wnioskowano o wsparcie.

²⁴ Ustalono w wyniku badania próby wniosków rozpatrzonych pozytywnie.

²⁵ Dobór celowy.

- I transzę dofinansowania wypłacono we wszystkich przypadkach bez zbędnej zwłoki, od dwóch do 15 dni od podpisania umowy²⁶, a II transzę – od 14 do 49 dni po wypłacie I transzy.

(akta kontroli str.215-216)

W wyniku badania próby 10 (4,6%) wniosków o przyznanie dofinansowania rozpatrzonych negatywnie²⁷ ustalono, że:

- w siedmiu przypadkach wnioski rozpatrzono przed upływem 30 dni, a w trzech przypadkach od momentu wpływu wniosku do momentu jego rozpatrzenia upłynęło od 34 do 47 dni (okoliczności wpływające na rozpatrywanie wniosków w czasie dłuższym niż 30 dni przedstawiono w pkt 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego);
- w każdym przypadku, wnioskodawca został niezwłocznie powiadomiony o negatywnym rozpatrzeniu wniosku;
- we wszystkich przypadkach negatywne rozpatrzenie wniosku było uzasadnione, z uwagi m.in. na niespełnienie warunku spadku obrotów gospodarczych (art. 15zcc ust. 1 i 2 ustawy o COVID-19) lub warunku prowadzenia działalności gospodarczej w okresie objętym dofinansowaniem (art. 15zcc ust. 6 ustawy o COVID-19).

(akta kontroli str. 213)

W wyniku badania 10 (6,8%) wniosków, które (według danych z systemu informatycznego SYRIUSZ) były nierozpatrzone na dzień 31 grudnia 2020 r.²⁸, ustalono, że:

- w trzech przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali w 2020 r. z ubiegania się o dofinansowanie;
- w jednym przypadku wnioskodawca zmarł;
- w pięciu przypadkach wnioskodawcy nie uzupełnili braków we wnioskach i zawiadomiono ich o pozostawieniu wniosków bez rozpoznania;
- w jednym przypadku wnioskodawca złożył korektę wniosku, która została zaewidencjonowana jako nowy wniosek, a wniosek pierwotny figurował jako nierozpatrzony.

(akta kontroli str. 214)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

²⁶ Data podpisania umowy była datą rozpatrzenia wniosku.

²⁷ Dobór celowy.

²⁸ Czterych dobranych losowo z dwóch ostatnich miesięcy 2020 r. i sześciu – celowo z okresu od kwietnia do października 2020 r.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, 26 marca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Joanna Paliga
Główny specjalista
kontroli państwowej

.....

²⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.